

POSTANOWIENIE

Dnia 9 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bosek

SSN Marek Siwek

w sprawie z protestu wyborczego J.S.

przeciwko ważności wyborów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

przy udziale Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji

Wyborczej

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 9 czerwca 2020 r.

postanawia:

pozostawić bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W dniu 19 maja 2020 r. wpłynął do Sądu Najwyższego sporządzony przez J.S. protest przeciwko wyborom Prezydenta RP, zarządzonym na dzień 10 maja 2020 r. W proteście wyborca podniósł zarzut uniemożliwienia mu oddania głosu, wskazując, że w dniu zarządzonych wyborów prezydenckich udał się do właściwego lokalu wyborczego, który był zamknięty, w związku z czym, jak twierdzi Pan J.S., uniemożliwiono mu dokonania wyboru, tj. oddania głosu na swojego kandydata.

W odpowiedzi na protest zarówno Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej (pismem z dnia 19 maja 2020 r.), jak i Prokurator Generalny (pismem z dnia 25 maja 2020 r.), przy podobnej argumentacji, przedstawili stanowisko

w którym zawnioskowali o pozostawienie tego protestu bez dalszego biegu. W ich ocenie przedmiotowy protest nie spełnia wymogów formalnych określonych w art. 321 § 1 k.wyb., gdyż nie nastąpił ustawowo wskazany moment do rozpoczęcia biegu terminu do jego wniesienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP na zasadach określonych w ustawie. Zasady i tryb przeprowadzania wyborów na Prezydenta RP oraz warunki ich ważności zostały określone w Kodeksie wyborczym (dalej k.wyb.) w przepisach ogólnych art. 82 i art. 83 k.wyb. oraz w przepisach szczególnych określonych w art. 321-324 k.wyb. Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb. protest przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP może być wniesiony wyłącznie z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów, lub 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Na podstawie art. 321 § 1 i 3 k.wyb. protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą (dalej: PKW), a wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których je opiera. Treść zarzutów nie może być jednak dowolna, ale powinna spełniać kryteria wymienione w przepisie art. 82 § 1 k.wyb. Osoba wnosząca protest jest ponadto zobowiązana do wykazania wpływu wystąpienia naruszeń na wynik wyborów. Przedmiotem protestu wyborczego jest bowiem ważność wyboru określonej osoby, a podstawę zakwestionowania tej ważności stanowią czyny przestępcze i delikty wyborcze rzutujące na przebieg głosowania i ustalenie jego wyników lub ustalenie wyników samych wyborów poparte konkretnymi dowodami, o których wiadomo wnoszącemu protest. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez

osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. (art. 322 § 1 k.wyb.).

W ocenie Sądu Najwyższego protest złożony przez J.S. obejmujący zarzut dotyczący uniemożliwienia mu oddania głosu poprzez nieotwarcie lokalu wyborczego w dniu 10 maja 2020 r. obarczony jest istotną przeszkodą formalną w postaci uchybienia terminowi do jego wniesienia, a zatem naruszenia art. 321 § 1 k.wyb., który jednoznacznie wiąże bieg rozpoczęcia 14 dniowego terminu do wnoszenia protestów wyborczych w wyborach na Prezydenta RP z momentem podania wyników tychże wyborów do publicznej wiadomości przez PKW. Z uwagi na powyższe, wniesiony protest należy uznać za przedwczesny, gdyż wymagany ustawowy termin do jego wniesienia nie rozpoczął jeszcze swego biegu i w związku z tym na podstawie art. 322 § 1 k.wyb., należy pozostawić go bez dalszego biegu.

Państwowa Komisja Wyborcza w uchwale nr 129/2020 w sprawie stwierdzenia braku możliwości głosowania na kandydatów w wyborach Prezydenta RP stwierdziła jednoznacznie, że głosowanie w przedmiotowych wyborach zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. nie było możliwe. Wobec powyższego Sąd Najwyższy za racjonalne uznaje stanowisko PKW, w którym stwierdza, że wobec nieprzeprowadzenia głosowania w tym dniu nie mogła ona m.in.: ustalić wyników głosowania na kandydatów na Prezydenta RP i sporządzić protokołu z głosowania (art. 316 k.wyb.), a także stwierdzić, w drodze uchwały, wyniku wyborów na Prezydenta RP (art. 317 § 1 k.wyb.) oraz podać do publicznej wiadomości wyników głosowania i wyniku wyborów, w formie obwieszczenia, które podlega ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw (art. 318 § 1 i 3 k.wyb.). Ponadto, należy podzielić stanowisko PKW, że brak było także podstaw do sporządzenia i przekazania Marszałkowi Sejmu RP i Sądowi Najwyższemu sprawozdania z wyborów, gdyż zgodnie z art. 320 k.wyb. sporządza się je nie później niż 14 dnia po podaniu do publicznej wiadomości wyników wyborów, które nie zostały ustalone w konsekwencji nieprzeprowadzenia głosowania. Kwestionowanie zatem przez wnoszącego protest wyniku wyborów i w konsekwencji żądania stwierdzenia ich nieważności, w sytuacji kiedy się one nie odbyły oraz nie ustalono i nie podano ich wyników, prowadzi do wniosku, że przedmiotowy protest pozbawiony jest substratu zaskarżenia, gdyż dotyczy badania okoliczności, które nie zostały ustalone przez

uprawnione organy wyborcze, w tym przez PKW, a są wymagane do skutecznego wniesienia protestu wyborczego.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 1 i 3 k.wyb. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.